

REPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ
predsjednika

Dobre
namjere

Negdje sam pročitao da je izreku *Put do pakla je popločan dobrim namjerama* prvi upotrijebio James Boswel u biografiji svog suvremenika i prijatelja Samuela Johnsona. Bez provjere o pouzdanosti podatka, dakle, pošto kupio po to i prodao, uz opasku da bi u Johnsovoj rečenici, za ono o čemu namjeravam pisati, umjesto riječi *pakao* primjereno bila riječ *ne-red* - započinjem osvrta na probleme koji ovih dana prate provedbu odluke o podjeli takozvanih besplatnih obroka osnovnoškolcima. Vlada je potkraj prošle godine, vođena važnošću problema ili nekim drugim motivima, donijela odluku, brzopotezno osmisnila rješenje i osigurala, barem tako kažu, potreban novac. Je li Vlada u svemu ovome, ipak u nečemu „falila“ i ako jest – u čemu?

Da, odgovor je na prvi, a žurba na drugi dio pitanja. Vlada kojoj se često, posve opravdano, predbacuje sporost, ovaj je puta prenagliila i školama naložila da se u nekoliko tjedana obavi posao koji zahtijeva više-mjesečne pripreme. Do ovoga je vjerojatno došlo jer je Vlada ili podcijenila problem ili joj se žurilo. Premijer je, barem sam ja to tako doživio, prilično lakomisleno napucao loptu, a onda svima ostalima, od resornog ministra do ravnatelja, nije preostalo drugo nego trčati za njom. I bez obzira na svojsko zalaganje mnogih, ponajprije ravnatelja, rezultati su mogli biti bolji samo da se poslušalo one koji su predlagali da se s provedbom uspori i da se malčice više posluša glas onih koji su upoznati sa stanjem na terenu.

Nitko od onih koji su Vladi predbacivali naglost nije se pozivao na izostanak infrastrukturnih i kadrovskih preduvjeta. Čak ako i upremo sve svoje snage, uz uvjet da briselska špina ne presuši, trebat će nam više godina za ispunjavanje ovih uvjeta. Uz nedostatak novca koji je potreban za izgradnju ili dogradnju školskih objekata, kao problem pojavit će se i nedostatak više tisuća kuharica. I sada je, napose u velikim gradovima, ali i u svim sredinama koje su okrenute turizmu, kako teško zaposliti radnike koji će raditi na poslovima pripremanja i podjele hrane. U doglednoj budućnosti ovaj će se problem samo produbiti. Ipak, Vlada se nije kritiziralo zbog onoga što ionako nije bilo moguće uraditi. Ona je kritiku zaslужila zbog propusta koje se moglo izbjegći.

Nije moralo doći do problema s provedbom javne nabave koji su isključivo posljedica *cajtnota*. Da se velikim školama dalo više vremena, manje bi problema bilo oko usklađivanja organizacije rada i povećavanja broja velikih odmora. Na vrijeme se moglo i anketirati roditelje o prehrabnenim ograničenjima njihove djece, iznaći održive mogućnosti dopremanja hrane iz maticnih u područne škole, kvalitetnije urediti zbrinjavanje preostale hrane... Moglo se i s predstavnicima radnika urediti i reguliranje novih radnih obveza.

Tu smo gdje jesmo. Sa svakim će tjednom, zahvaljujući poboljšanjima u hodu, projekt sve bolje funkcioniратi. Moramo li se u provedbi ovakvih promjena oslanjati ponajviše na improvizaciju? Kad ćemo u ovoj zemlji shvatiti prednosti sustavnog pristupa rješavanju problema? Na žalost, podjela obroka svim učenicima osnovnih škola, najnoviji Vladin projekt, daje za pravo svima onima koji tvrde da vjerojatno nema tako dobrog rješenja čiju provedbu naša vlast ne bi uspjela uprskati. Rade li vladajući ovako zato što ne znaju drugačije ili zato što im može biti - dvojba je kojom ne treba razbijati glavu. Dokle god za pozitivnu ocjenu nekog poteza vlasti pred građanima budu dovoljne i namjere, sasvim je normalno da se njeni protagonisti ne zamaraju rezultatima.

ŠTO DONOSE PROMJENE U STRUKOVNOM OBRAZOVANJU

Opravdani strah i zabrinutost nastavnika

U novim strukovnim kurikulumima koji su definirani Nacionalnim kurikulumom iz 2018. godine planira se smanjiti udio općeobrazovnih predmeta za dvadesetak posto, odnosno sa sadašnjih otprilike 60 na 40 posto. Ova će se promjena najviše osjetiti na predmetima, kao što je, na primjer, povijest

Potaknuti dojavama i dopisima članica i članova iz strukovnih škola koji iskazuju zabrinutost i nezadovoljstvo zbog najavljenog smanjenja broja sati općeobrazovnih predmeta u nastavi strukovnih škola, predstavnici Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama i Sindikata Preporod zatražili su 11. siječnja sastanak s Milom Živčićem, ravnateljem Agencije za strukovno obrazovanje. Na sastanku se željelo razjasniti dokle se, nakon donošenja standarda zanimanja i standara kvalifikacija, stiglo u izradi 120 predmetnih kurikuluma, ostaje li se pri najavljenim vremenskom roku (školska godina 2024/25.) te kako će se uvođenje modularne umjesto razredno-satno-predmetne nastave odraziti na zaduženja i položaj nastavnika.

Zahtjevu sindikata brzo je odgovoren i sastanak je u Agenciji uprličen 17. siječnja. Uz Milu Živčića, ravnatelja Agencije i Vesnu Andelić, pomoćnicu ravnatelja za razvoj strukovnog obrazovanja, na sastanku su sudjelovali predsjednica i glavni tajnik Nezavisnog sindikata Nada Lovrić i Jere Bilan te predsjednik Preporoda Željko Stipić. Ravnatelj Živčić je predstavnike sindikata izvestio o intenzivnim aktivnostima u

izradi predmetnih kurikuluma za sve predmete. Kad je riječ o odnosu broja sati općeobrazovnih i strukovnih predmeta, a što je promjena koja je definirana Nacionalnim kurikulumom iz 2018. godine, planira se smanjiti udio općeobrazovnih predmeta za 20-ak posto, odnosno sa sadašnjih 60-ak na 40-ak posto. Ova će promjena najviše pogoditi nastavnike predmeta, kao što je na primjer Povijest. Na Agenciji je, čulo se od ravnatelja Živčića, da novi kurikulumi iz svih predmeta budu dovršeni na vrijeme, a o konkretnoj implementaciji će odlučivati Ministarstvo. Najmanje su konkretni odgovori predstavnika Agencije bili na pitanja vezana uz provedbu modularne nastave. Iako se potencijalno radi možda i o najzahtjevnijem dijelu promjena, dojam je da dužnosnici Agencije još uvijek nisu načisto kako će se nov način rada odraziti na nastavnička zaduženja.

Na sastanku su izostali odgovori na najvažnija pitanja. Sindikalisti nisu doznali s kojim će se sve promjenama morati suočiti radnici, a predstavnici Agencije nisu dobili odgovor na pitanje o eventualnoj podršci promjenama od strane sindikata. Možda će se sindikati moći jasnije odrediti nakon što njihove

predstavnike primi ministar Radojan Fuchs s kojim je susret zatražen 18. siječnja. Dok do susreta s ministrom ne dođe brojna pitanja ostaju bez odgovora. Hoće li 20-ak postotaka manji udio općeobrazovnih predmeta dovesti do podizanja kvalitete rada u strukovnim školama? Kome je u interesu da se značajan dio učeničke populacije za vrijeme pohađanja strukovnih škola što više odmakne ne samo od prohodnosti prema višim stupnjevima obrazovanja, nego i od stjecanja znanja neophodnih za bolje razumijevanje svijeta oko sebe?

Zna li zaista prosvjetna vlast što radi u situaciji kada se istovremeno osmišljavaju promjene koje bi trebale dovesti do povećanog interesa učenika za strukovne škole (Agencija) i proklamiranog cilja o povećanju broja srednjoškolaca koji će pohađati gimnaziju (Ministarstvo)? Zašto se zasad promjene predstavljaju uglavnom samo na skupovima ravnatelja i ne bi li o ovim rješenjima trebalo potaknuti širi raspravu u kojoj će sudjelovati svi oni na koje će izravno i neizravno promjene odnositi ili će njima biti zahvaćeni. Sastanak s ministrom, kada i ako do njega dođe, prilika je za postavljanje ovih pitanja.

Željko Stipić

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RADU

NN 151/2022 od 22. 12. 2022., na snazi od 1. 01. 2023.

ČLANAK	SADRŽAJ	KOMENTAR	ČLANAK	SADRŽAJ	KOMENTAR
12.	UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME Članak 12. Zakona mijenja se i glasi: St. 5. prekid između ugovora: do sada je bio 2 mjeseca, sada 3 mjeseca. St. 6. pojašnjenje pojma povezanih poslodavaca. St. 7. propisuje iznimke od odredbe da se ugovor može sklopiti u najdužem trajanju od tri godine! Prva iznimka je ako je to potrebno zbog zamjene privremenog nenačočnog radnika, potom ako je to potrebno zbog dovršetka projekta, ili je riječ o nekim drugim objektivnim razlozima koji su dopušteni posebnim zakonom ili kolektivnim ugovorom. St. 9. sklanjanje nakon proteka roka od 3 g. samo ako je od prestanka radnog odnosa proteklo najmanje 6 mjeseci.	Nastaje se urediti uvjeti rada radnika na određeno i njihova zaštita, te mogućnost prelaska na ugovor o radu na neodređeno, uz jasno definiranje svih podataka o radu i radnom odnosu, kao i razloga sklanjanja takve vrste ugovora čime se nastoji suzbiti sklanjanje neopravdanih ugovora o radu na određeno vrijeme. Preciznije su stoga propisane iznimke kao npr. priroda posla pojedine djelatnosti ili trajanje mandatnog razdoblja. Brisan čl. 118. -otkazivanje ugovora o radu na određeno vrijeme ako je takva mogućnost predviđena ugovorom.	54.	OBVEZA OBRAZOVARANJA I OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD Članiku 54. dodaje se stavak 4. koji navodi kako je poslodavac dužan radniku omogućiti u skladu s potrebama obavljanja ugovorenih poslova i o svom trošku osposobljavanje, pri čemu se vrijeme provedeno na osposobljavanju uračunava u radno vrijeme i po mogućnosti odvija tijekom utvrđenog rasporeda radnog vremena radnika.	Povoljnije pravo uredeno za radnike koji se osposobljavaju i obrazuju za rad.
13.	UVJETI RADA RADNIKA KOJI RADE NA TEMELJU UGOVORA O RADU NA ODREĐENO VRIJEME U članku 13. dodaju se pojašnjenja: st. 5., st. 6., st. 7., st. 8. St. 5. nakon isteka probnog rada može se tražiti sklanjanje ugovora na neodređeno.	Od poslodavca se traži da razmotri mogućnost sklanjanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme te u slučaju nemogućnosti da se o tome u pismenom obliku u predviđenom roku očituje i obrazloži.	65.	PREKOVREMENI RAD Članak 65., st. 6. dopušta prekovremen rad trudnicama, roditelju do 8 g. djetetova života, te radnika koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca, ukoliko dostave pisani izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad.	Proširuje se mogućnost prekovremenog rada ukoliko to radnih želi, naravno.
15.	OBVEZNI SADRŽAJ PISANOG UGOVORA ODNOŠNOS POTVRDE O SKLOPLJENOM UGOVORU O RADU Članak 15. mijenja se i glasi: Kada je riječ o potrebnim sastojcima ugovora o radu dodaju se stavci 10., 11., 12., te se propisuje da ugovor o radu treba sadržavati odredbe o punom ili nepunom radnom vremenu, usavršavanju, osposobljavanju ili pravu na obrazovanje, te trajanju i uvjetima probnog rada ako je ugovoren.	Iznimka: mjesto rada - st. 2. navodi kako radnik i poslodavac mogu ugovoriti pravo radnika da slobodno odredi svoje mjesto rada. Iznimka: st. 3. podaci o godišnjem odmoru, postupak otkazivanja ugovora o radu, plaći, pravu na usavršavanje i probnom radu može se uputiti na odgovarajući zakon, drugi propis, kolektivni ugovor ili pravilnik o radu koji uređuje ta pitanja.	87.	NEPLAĆENI DOPUST U članku 87. st. 3. radnik ima pravo na 5 radnih dana godišnje neplaćenog dopusta za pružanje osobne skrb. Poslodavac može tražiti dokaz o postojanju ozbiljnog zdravstvenih stanja, te se tu misli na osobnu skrb užih članova obitelji radnika ili osobi s kojom živi u istom kućanstvu.	Uvedeno novo pravo na neplaćeni dopust za pružanje osobne skrb, prema potrebi radnika.
17.	RAD NA IZDVOJENOM MJESTU RADA I RADNA DALJINA Članak 17. mijenja se i glasi: St. 1. definira rad od kuće i drugim sličnim prostorima. St. 2. definira rad na daljinu, st. 3. definira rad na izdvojenom mjestu rada. St. 5. dodaju se u skladu s dogadjajima posebni uvjeti rada uslijed epidemije, potresa, poplava i sl. Do 30 dana kao mogućnost rada od kuće bez izmjene ugovora o radu.	Rad na izdvojenom mjestu i rad na daljinu može se ugovoriti i kao stalni, privremeni ili povremeni, ako su narav posla i rizik koji je u skladu s propisima zaštite na radu procijenjeni kao mali rizik za život i zdravlje radnika i to omogućavaju.	90. 90. a 90. b 92.	PRIMICI RADNIKA TEMELJEM RADNOG ODNOSA Dodaju se novi članci 90. a i 90. b Člankom 90. a propisuju se primici kao materijalna prava radnika iz radnog odnosa.	Detaljnije se uređuje pitanje plaće i naknade radnika te svih ostalih oblika primitiva radnika na temelju radnog odnosa. -mogućnost da radnik izvanredno otkaze ugovor o radu zbog neisplate plaće.
17. a 17. b 17. c	OBVEZNI SADRŽAJ UGOVORA O RADU U SLUČAJU RADA NA IZDVOJENOM MJESTU RADA I RADA NA DALJINU Člancima 17.a, 17.b, 17.c, propisuju se ključni aspekti radnog odnosa te načine na kojima se mogu ugovoriti rad na daljinu i rad na izdvojenom radnom mjestu. Članak 17.a odnosi se na obvezni sadržaj ugovora. Radniku se moraju nadoknaditi troškovi duže od deset radnih dana, ukoliko nije ugovoren stalni rad na izdvojenom mjestu ili rad na daljinu. Članak 17.b, st. 3. propisuje obveze i prava poslodavca prema radnicima (propisuje se i naknada troškova koji nastaju kada se ne radi u prostorijama poslodavca) Članak 17. c propisuje obveze i prava radnika koji rade na izdvojenom mjestu rada.	Mora se provesti uskladivanje s Direktivom (EU) 2019/1152 te postići uskladivanje poslovog i privatnog života. Propisuju se obveze poslodavca da radniku koji radi na izdvojenom mjestu rada naknade troškove nastale zbog obavljanja poslova. Također se propisuju obveze i prava poslodavca zahtjeva rad na izdvojenom mjestu rada u slučaju njegovih osobnih potreba.	94.	PRAVO NA POVEĆANU PLAĆU Članak 94. mijenja se te sada za otežane uvjete rada, prekovremeni rad i nočni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom, radnik ima pravo na povećanu plaću, u visini i na način određen kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, pri čemu povećanje za svaki sat rada nedjeljom ne može biti manje od 50%.	O ovome se najviše pričalo u medijima u kontekstu rada nedjeljom i obavezogn plaćanja toga rada uvećano za minimalno 50%. Mora se provesti postupak uskladivanja propisa za sve odredbe pa tako i za ovu, za Pravilnik o radu rok je šest mjeseci, dok će se uskladivanje TKU-a provesti u skladu s čl. 21.
18. a 18. b 18. c	DODATAN RAD RADNIKA Dodaju se članci 18. a, 18. b i 18. c. Propisuje se tko ne može sklopiti ugovor o dodatnom radu, te da je radnik dužan prije početka rada kod drugog poslodavca, pisanim putem obavijesti matičnog poslodavca. Matični poslodavac može pisanim putem zatražiti od radnika da prestane obavljati dodatni rad. Radnik je dužan prilagoditi radno vrijeme kod drugog poslodavca unutar 3 dana ako je zahtjev postavio matični poslodavac. Članak 18. b. propisuje sadržaj ugovora o dodatnom radu. Najvažniji dio su stavci 4., 5., 6., 7., 8., kojima se propisuje da dodatni rad ne može biti duže od 8 sati tjedno; u slučaju nejednakog utvrđenog radnog vremena može biti duže i od 8 sati, ali ne duže od 16 sati tjedno, uključujući i prekovremeni rad. Ako je radno vrijeme nejednako raspoređeno ne smije biti kraće od 1 mjesec niti duže od 1 godinu, odnosno radnik u svakom razdoblju od 4 uzastopna mjeseca ne smije raditi duže od prosječno 8 sati uključujući i prekovremeni rad, a kolektivnim ugovorom se može ugovoriti da je to razdoblje od 6 mjeseci. Pisana izjava o dobrovoljnom pristanku na rad u trajanju dužem od 8 sati treba se dostaviti poslodavcu. Članak 18. c, st. 2. plaća i materijalna prava isplaćuju se razmjerno ugovorenom radnom vremenu, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom ili ugovorom o radu nije drugačije uredeno.	Umjesto dosadašnje pisane suglasnosti poslodavca, propisuje se obveza radnika da prije početka rada kod drugog poslodavca obavijesti matičnog. Također se kod korištenja godišnjeg odmora prednost daje matičnom poslodavcu, no zbog ostvarivanja svrhe instituta omogućava se istodobno korištenje godišnjeg odmora kod oba poslodavca.	112.	PRESTANAK UGOVORA O RADU Članak 112., st. 6. mijenja se stoga ugovor o radu prestaje kada radnik navrši 65 g. života i 15 g. mirovinskog staža, osim ako se poslodavac i radnik drugačije ne dogovore.	Uvodi se mogućnost rada i nakon 65. godine starosti, ali samo uz dogovor s poslodavcem tako da će to kod nas u školstvu biti rijetka pojava, kao i do sada, uostalom.
32.	PROŠIRENJE KATEGORIJE ZAŠTIĆENIH RADNIKA I U ODNOŠU NA RADNIKE KOJI SE KORISTE PRAVOM NA OČINSKI DOPUST Članak 32. se mijenja i uvrštavaju se i radnici koji su na očinskom dopustu Čl. 36. - odredba o obavijesti 30 dana ranije o namjeri povratka na posao.	Proširenje prava zaštićenih kategorija radnika i na one koje koriste očinski dopust. -odnosi se i na one koji su uvršteni u čl. 32.	134. 150.	ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA I OBVEZA SAVJETOVANJA S RADNIČKIM VIJEĆEM PRIJE DONOŠENJA ODLUKE Člankom 134. st. 2. propisuje se da poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika, uz pisani suglasnost osobe koju je predložio, imenuje jednu osobu te ako je broj radnika veći od 75 dvije osobe, različitog spola, koje su osim njega ovlaštene primati i rješavati pritužbe vezane za zaštitu dostojanstva radnika. U članku 150., stavku 3. dodaje se nova točka 11. kojom se propisuje i obveza savjetovanja s radničkim vijećem o donošenju odluke o imenovanju osobe za zaštitu dostojanstva. Člankom 151. st. 1. točkom 4. navodi se kako poslodavac uz prethodnu suglasnost s radničkim vijećem odlučuje o otzaku radnika s navršenih 60 g. života, međutim ne mora imati suglasnost za otzak ugovora o radu radniku s navršenih 65. g. i 15. g. mirovinskog staža.	Ostavlja se mogućnost da to budu i osobe koje nisu u radnom odnosu kod poslodavca...
36.			151.	TERET DOKAZIVANJA U RADNIM SPOROVIMA U čl. 135. teret dokazivanja u radnim sporovima ostaje na radniku osim u slučaju postojanja okolnosti navedenih u čl. 17., te također prema dodanim stavcima 5. i 6. oni koji su stavljeni u nepovoljniji položaj zbog korištenja rodiljnih i	Teret dokazivanju u okolnostima čl. 17. može sada biti na poslodavcu. Donekle se ide na ruku radnicima koji koriste rodiljna i roditeljska prava jer se teret dokazivanja u radnim sporovima s njih prebacuje na poslodavca.
			135.	roditeljskih prava i onih koji su odbili raditi nedjeljom, ako učine vjerovatniju tu činjenicu stavljanja u nepovoljniji položaj teret dokazivanja prelazi na poslodavca.	
			192.	PREDMET KOLEKTIVNOG UGOVORA U članku 192. iza st. 3. dodaju se novi stavci. Najvažniji je st. 4. kojim se uređuju da prava koja su propisana Zakonom, odnosno materijalna prava iz čl. 90. a, st. 1. točka 1. Zakona mogu se kolektivnim ugovorom ugovoriti u većem opsegu za članove sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru. Ukupna visina materijalnih prava iz stavka 4. ovoga članka ne smije se na godišnjoj razini ugovoriti više od dvostrukog iznosa prosječne godišnje sindikalne članarine sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru. Također, za ta ugovorenata materijalna prava u većem iznosu za članove sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru, sindikat ima obvezu obavijestiti poslodavca o članovima koji ostvaruju ugovoreni veći opseg prava.	Pitanje prava član/nečlan o čemu se već dugo priča i što je već jednom prije i postojalo, ali je palo na Ustavnom sudu. Uglavnom, izgledna je mogućnost da će se kroz TKU, već u ovoj godini, za članove reprezentativnih sindikata ugovoriti jedno od postojećih materijalnih prava (najvjerojatnije regres ili božićnica) u većem iznosu nego za radnike koji nisu članovi sindikata.

16. SJEDNICA GLAVNOG VIJEĆA

17 novih podružnica u 2022.

Sjednica Glavnog vijeća održana je u srijedu 4. siječnja 2023. godine u sjedištu Sindikata u Zagrebu. Na sjednici je prvi puta sudjelovala nova kolegica iz Osječko - baranjske županije Jelena Knežević budući je dosadašnji županijski povjerenik Branko Barać otisao u mirovinu. Nakon prihvatanja dnevnog reda, predsjednik Sindikata Željko Stipić, pojasnio je pojedinačno one stavke u prijedlogu rebalansa Proračuna Sindikata za 2022. godinu koje najviše odstupaju od Financijskog plana. Najveća je promjena na stavci koja se odnosi na organizaciju savjetovanja jer su održana dva savjetovanja i planirano je jedno. Također, proteklu su godinu obilježila dva nova zapošljavanja; zaposlena je još jedna pravnica u Zagrebu i administrativno-računovodstvena radnica u Područnom uredu u Splitu. Nakon kraće rasprave prihvaćeni su i rebalans za 2022. i Financijski plan za 2023. godinu.

Razgovaralo se potom o Iz-

mjenama i dopunama Zakona o radu i njegovim glavnim novinama. Predsjednik je istaknuo kako samostalni sindikati, tj. sindikati koji djeluju izvan sindikalnih središnjica, nemaju utjecaja na doноšenje Zakona, te smo isključivo zbog našeg članstva u središnjici SSSH bili u prilici utjecati na pravotno predloženi prijedlog vezan uz članove i nečlanove sindikata. Na prvo čitanje u Sabor otisao je

prijedlog prema kojem bi povoljnije ugovorena prava kroz kolektivne ugovore mogli koristiti samo članovi sindikata potpisnika kolektivnog ugovora. Stav Sindikata Preporod je bio kako taj prijedlog nije prihvatljiv te kako bi pravo na korištenje povoljnije ugovorenih prava kroz kolektivne ugovore trebali imati svi članovi sindikata. Nismo uspjeli u realizaciji našeg prijedloga, ali smo, uspjeli inicirati promjenu

stava naše središnjice i rješenje o povoljnijim materijalnim pravima za članove sindikata potpisnika ugovora zamijenjena je odredbom o povećanim materijalnim pravima za članove sindikata koji je pregovaran o kolektivnom ugovoru

Zbog prelaska s kune na euro na sjednici su prihvaćene predložena Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama i plaćama dužnosnika Sindika-

ta. Također, ovo je usklađivanje donijelo i promjene u Pravilniku o poslovanju BUP-e. Uдовoljeno je i zahtjevu onih koji su se zaštitili su se za povećanje visine kako uloga tako i iznosa pozajmljivača. Članice i članovi Glavnog vijeća upoznati su i sa situacijom oko granskih kolektivnih ugovora. Pregovori još uvijek nisu započeli. Bezuspješne su se zasad pokazale dvije požurnice koje je naš sindikat poslao. Očito je da Ministarstvo odgovara kašnjenje jer dok nema novih ugovora nema ništa od dodatnih izdataka do kojih bi došlo radi ugovaranja novih materijalnih prava. Zbog kašnjenja pregovora zatražit će se sastanak s ministrom Fuchsom. Sjednica je završena informacijom o novim podružnicama. Rečeno je kako nam u 2022. godini pristupilo 17 novih podružnica što je 57 podružnica više od prošle Skupštine održane 2019. Sindikat Preporod djeluje kroz 427 podružnica te u 587 osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova.

Gordana Kovač Bluha

Piše
Ivan Plantić

Consummatum est

Nedostatak učitelja svih predmeta, a pogotovo u STEM području lako je rješiv. Rad u školi treba učiniti atraktivnim, plaćenim barem jednako kao u privredi, s mogućnošću napredovanja bez obnavljanja svake četiri godine. Treba ukinuti i suluda testiranja prilikom zapošljavanja, osigurati veću protočnost ravnatelja ograničavanjem broja mandata, dokinuti besmisленo piskaranje i institucionalni teror inspekcije, te omogućiti sudjelovanje učitelja i nastavnika u planiranju i provođenju obrazovnih politika

Ideja Vlade - povećavanje iznosa stipendija za STEM studije, zaslužuje podrobniju analizu i njoj se želim detaljnije posvetiti. Unatoč mnogobrojnim upozorenjima i apelima, Vlada nije reagirala na činjenicu da u hrvatskim školama rapidno pada postotak stručno zastupljene nastave iz prirodnih predmeta sve dok problem nije poprimio tako alarmantne razmjere da ga je nemoguće više ignorirati. Nešto slično paralelno se događa i u zdravstvu, međutim, ako Banski dvori ne razbijaju glavu zbog manjka lječnika i sestara, što bi se sve ove godine zamarali trivijalnim pitanjima tipa tko hrvatskim učenicima predaje matematiku ili fiziku.

Stvar je, međutim, eskalirala toliko da je Vlada prisiljena reagirati pokazujući pritom, po običaju, elementarno nerazumijevanje problema. Naime, samo povećanje iznosa stipendija studentima STEM studija na 600 eura (dok studenti ostalih znanstvenih područja koji zadovolje uvjete imaju pravo na stipendije od 300 eura), uz obvezivanje tih studenata da u školstvu odrade onoliko godina koliko su primali državne stipendije, sasvim sigurno neće rješiti problem. To je dobra ideja, ali ona treba biti samo jedan od nužnih koraka na putu rješavanja problema nestručne nastave, nikako ne i jedini.

Problem nestručne nastave višeslojan je i zahtjeva cijelovita, a ne parcijalna rješenja. STEM studiji u pravilu su vrlo zahtjevni; stipendija od 600 eura ne može privući veći broj studenata ako znaju da će sutra, kao nastavnici u školama, idućih 40 godina raditi za jedva prosječnu plaću i nikakav društveni status. Možda zbog tih 600 eura i poraste broj studenata na PMF-u, ali vrlo je izgledno da će se oni, nakon što diplomiraju, ipak zaposliti u bankarstvu ili realnom sektoru, s plaćom o-ho-ho većom od učiteljske, vratiti državi iznos stipendije koju su primali i ostati trajno izgubljeni za nastavu. Nisu, naime, samo STEM-ovci demotivirani raditi u nastavi, jer svoju perspektivu negdje drugdje rado bi potražili i ostali kolege, od društveno-humanističkih do umjetničkih predmeta; riječ je samo o tome da jedan informatičar ili matematičar to može daleko lakše nego povjesničar ili latinist. Profesura je naprsto neprivlačna mladim ljudima, a demotivirani učitelji, podcijenjeni i obezvrijedjeni, opterećeni birokracijom i pritiskom ministarstva i inspekcija, roditelja i javnosti ne mogu odgovoriti izazovima suvremenog poučavanja i to se od njih, u navedenim okolnostima, nema ni pravo tražiti.

Rješenje nije ni prebacivanje STEM studija s PMF-a na Učiteljski fakultet. Zna se gdje se studiraju matematika,

fizika, kemija ili informatika i spuštanje kriterija, čemu svjedočimo od pragova prolaznosti na maturi do svakodnevnih pritisaka zbog ocjena, neće donijeti željeni rezultat. Teži put u životu uvijek je bolji put i ima trajniju vrijednost. Rješenje nisu ni nekakvi hibridni studiji s pojačanim predmetima, a ne treba ih tražiti, jer i takvi prijedlozi su se mogli čuti, ni u posebnim dodacima na plaću STEM-kolega. Ne, ne smatram da bi matematičari, kemičari ili fizičari trebali imati veće plaće za istu satnicu i isti posao od, primjerice, kroatista, anglista, kinezologa ili glazbenjaka. Takva polurješenja vodila bi daljnjim podjelama i nezadovoljstvima u zbornicama, a to sasvim sigurno nije ono što nam treba; držim da čak i likovi koji su u životu progutali više samoglasnika nego janjetine, a kakvi, u pravilu, donose odluke, imaju toliko kapaciteta da to shvate.

Rješenje je puno jednostavnije nego što se čini na prvu - rad u školi treba učiniti atraktivnim, plaćenim barem jednako kao u privredi, s mogućnošću napredovanja bez obnavljanja svake četiri godine. To znači, među ostalim, ukidanje suludih testiranja prilikom zapošljavanja, veću protočnost ravnatelja ograničavanjem broja mandata, dokidanje besmislenog piskaranja i institucionalnog terora inspekcije, sudjelovanje učitelja i nastavnika u plani-

ranju i provođenju obrazovnih politika. To, među ostalim, znači i rješavanje stambenog pitanja mladih nastavnika; ja sam odrastao u stanu koji je nekad davno, ranih osamdesetih, dobila na korištenje moja tetka, učiteljica hrvatskog - cijela stambena zgrada bila je izgrađena za potrebe učitelja lokalne osnovne škole. Tako se, dragi moji, rješava problem, ako se želi rješiti - ulaganjem u ljude.

Da, savršeno sam svjestan kako to ima cijenu, ali postavimo si napokon, kao društvo, temeljno pitanje - što mi želimo? Koji su nam prioriteti? Zašto smo svjesni da ne možemo dovesti Mbappea ili Messija u domaću nogometnu ligu, ali mislimo da možemo imati vrhunske i vrhunski motivirane učitelje u sadašnjim uvjetima? Ne treba se sramiti niti ustručavati javno reći - vrhunsko obrazovanje vrhunski i košta; hoćete ili nećete, uzmite ili ostavite, dajte ili nemojte, riješite problem ili ubijte školstvo do kraja, sve je bolje od ovog mrvarenja i križa. Prestanite se baviti mijenjanjem ciljeva u ishode ili ocjenjivanja u vrednovanje i to prikazivati kao nadnaravnu reformu; prihvativate se pravog posla ili se naprosto uklonite. Nakon tri desetljeća, i na nas mora doći red. U protivnom, možemo svi zajedno s tog križa poručiti vladajućima - consummatum est! Amen.

6. prosinca Održan sastanak ŽV Međimurske županije u Pribislavcu; 7. prosinca održan sastanak ŽV Krapinsko-zagorske županije u Oroslavju; 8. prosinca održan sastanak ŽV Sisačko-moslavačke županije u Popovači; 9. prosinca održan sastanak MŽV za južnu Hrvatsku u Splitu; 10. prosinca održan sastanak ŽV Dubrovačko-neretvanske županije u Stonu; 12. prosinca održan sastanak ŽV Vukovarsko-srijemske županije u Vinkovcima; 13. prosinca održan sastanak ŽV Primorsko-goranske županije; 14. prosinca održan sastanak ŽV Ličko-senjske županije u Korenici; 15. prosinca održan sastanak ŽV Koprivničko-križevačke županije u Križevcima; 16. prosinca održan sastanak ŽV Osječko-baranjske županije u Osijeku; 17. prosinca održan je sastanak ŽV Grada Zagreba i ŽV Zagrebačke županije u Zagrebu; 19. prosinca održan sastanak ŽV Istarske županije u Puli; 20. prosinca održan sastanak ŽV Varaždinske županije u Petrijancu; 21. prosinca održan sastanak ŽV Karlovačke županije u Karlovcu i 22. prosinca održan sastanak ŽV Brodsko-posavske županije u Velikoj Kopanici. Na sastancima se izvjestilo o sudjelovanju u pregovorima o Dodatku TKU-u, sadržaju Izmjena i dopuna Zakona o radu i kašnjenju pregovora o granskim kolektivnim ugovorima. Uz predsjednika sindikata na sastancima su sudjelovale ili Milka Rodić ili Nikolina Modrić, pravnice sindikata.

7. prosinca Održan sastanak predsjednika sindikata s Darkom Sušecom, ravnateljem zagrebačke Škole za montažu instalacija i metalnih konstrukcija i Josipom Rodinom, bivšim povjerenikom i ravnateljem. Razgovaralo se o problemu preseljenja škole.

9. prosinca U Osnovnoj školi Antuna Gustava Matoša u Novoj osnovana podružnica. Za povjerenicu izabrana Irena Sekulić, a za zamjenicu povjerenice izabrana Ivana Škunca. Na osnivačkoj sjednici sudjelovali predsjednik sindikata i pravnica Nikolina Modrić. Na sastanku se razgovaralo o aktualnostima u obrazovanju i sindikalnom djelovanju. U Ličko-senjskoj županiji Preporod ima podružnice u 6 osnovnoškolskih i 3 srednjoškolske ustanove. **ČESTITAMO!**

12. prosinca U Osnovnoj školi Ane Katarine Zrinski u Retkovcima održan sastanak u novoosnovanoj podružnici. Sastanak je, uz sudjelovanje pravnice Milke Rodić i predsjednika sindikata Željka Stipečića, vodila povjerenica Marica Jozinović. Na sastanku se razgovaralo o okolnostima kojima je prethodilo osnivanje podružnice te sindikalnim aktualnostima.

16. prosinca Umjesto dosadašnjeg županijskog povjerenika Branka Baraća koji je otisao u mirovinu na čelo županijske organizacije Preporoda u Osječko-baranjskoj županiji izabrana Jelena Knežević, povjerenica u Osnovnoj školi Bijelo Brdo.

20. prosinca Predsjednik sindikata sudjelovao na božićnom susretu kardinala Josipa Bozanića i predstavnika predškolskih, osnovnoškolskih i srednjoškolskih ustanova na području Zagrebačke županije. Organizator susreta bio je Ured za vjerouauk u školi Zagrebačke nadbiskupije.

* Osnovana podružnica Preporoda u osječkoj Trgovačkoj i komercijalnoj školi Davor Milas. Za povjerenicu i zamjenicu povjerenice izabrane Danijela Štefanović i Jadranka Levaković. U Osječko-baranjskoj županiji Preporod djeluje u 22 ustanove, 18 osnovnoškolskih i 4 srednjoškolske. **ČESTITAMO!**

4. siječnja Održana 16. sjednica Glavnog vijeća. Iz sadržaja izdvajamo: Informacija o donošenju Izmjena i dopuna Zakona o radu, Rebalans proračuna za 2022. i Finansijski plan za 2023. godinu, Izmjene Pravilnika o poslovanju BUP-e, donošenje Odluke o Izmjernama i dopuna Odluke o naknadama dužnosnika, informacija o pregovorima za granske kolektivne ugovore i informacija o osnivanju novih podružnica.

5. siječnja Osnovana podružnica u osnovnoj školi Oroslavje. Vesna Pticek izabrana za povjerenicu, a Sanja Grljač za zamjenicu povjerenice. Preporod djeluje u 6 srednjoškolskih i 12 osnovnoškolskih ustanova na području Krapinsko-zagorske županije. **ČESTITAMO!**

12. siječnja Ravnatelju Agencije za strukovno obrazovanje Mili Živčiću upućena zajednička zamolba Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske i Sindikata Preporod za održavanje sastanka na kojem bi se razmijenila mišljenja o promjenama koje se planiraju provoditi u strukovnim školama i utjecaju promjena na radno-pravni status radnika.

13. siječnja U Rijeci o „Istraživanju učestalost poremećaja glasa i povezanim faktorima rizika“ predstavnici Preporoda Brigit Filipović-Papić i Željko Stipečić razgovarali sa Zdravkom Kolundžićem sa Studija Logopedije Sveučilišta u Rijeci. O suradnji sindikata i udruge koja okuplja pomoćnike u nastavi razgovaralo se na sastanku s Ivanom Milatićem, predsjednikom Nacionalne udruge pomoćnika u nastavi.

16. siječnja U Ministarstvu rada i mirovinskog sustava sastali se pomoćnik ministra Dražen Opalić i Željko Stipečić. Razgovaralo se o predstojećim pregovorima sindikata javnih službi koji će uslijediti kao posljedica izmjena Zakona o radu u dijelu koji se odnosi na regulaciju rada od kuće, promjene u vrednovanju rada nedjeljom i ugovaranje materijalnih prava u različitim iznosima za članove i nečlanove sindikata.

17. siječnja u Agenciji za strukovno obrazovanje održan sastanak na kojem su sudjelovali: Ravnatelj i pomoćnica ravnatelja Mile Živčić i Vesna Andelić te Nada Lovrić i Jere Bilan iz Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama i Željko Stipečić iz Sindikata Preporod. Od predstavnika Agencije moglo se čuti kako se s promjenama koje će uključiti i smanjenje broja sati općedobrazovnih predmeta i uvođenjem modularne nastave namjera va krenuti s školskom godinom 2024/25.

18. siječnja Održavanje sastanka s ministrom Radovanom Fuchsom zajedničkim dopisom zatražili Nezavisni sindikat zaposlenih u srednjim školama i Sindikat Preporod. Kao razlozi sastanka istaknute su predstojeće promjene u strukovnom obrazovanju i početak pregovora o granskim kolektivnim ugovorima.

BROJ 41-42 • ZAGREB 20. PROSINCA 2022.

6 školske novine

DAJTE NAM JOŠ POPULIZMA

Predsjednik Školskog sindikata Preporod Željko Stipečić apelirao je na odgodu Vladina projekta besplatnih obroka za svih 311 tisuća učenika u osnovnim školama, uz upozorenje kako zbog nejednakih uvjeta u školama i kratkog roka provedbe slijedi organizacijski kaos i nova podjela među školama, županijama, regijama, ali i među učenicima.

– Kako djetetu od 10 godina objasniti da njemu pripada sendvič, a njegovu vršnjaku lazanje ili bolonje? Da on mora svoj obrok jest na smjenu i s nogu dok njegovi vršnjaci u drugoj školi doručuju u blagovaonicu? Oni koji misle da je u svega nekoliko tjedana, koji su usput budi rečeno ili predlagdanski ili blagdanski, moguće svim osnovnoškolskim osigurati obrok u školi ili ništa ne znaju o uvjetima školovanja ili ormarovačavaju složnost ovog organizacijskog zahvata. Ovo je još jedan dokaz da živimo u zemlji u kojoj odgovorni ne raznajaju granicu koja dijeli ozbiljno od neozbiljnog. Moćnik, u ovom slučaju premijer, napucao je loptu i sad ministru, županima, gradonačelnicima, načelnicima i ravnateljima nema druge nego bjesomučno trčati za lopatom kao muhe bez glave – karikira Stipečić, po čijem mišljenju punu primjenu jedne od važnijih mjeru u obrazovanju treba odgoditi do početka iduće školske godine. Jer, ako kasnimo desetljećima, dajmo si još osam mjeseci i odradimo sve kako spada, kaže Stipečić.

Nada Lovrić, predsjednica Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, napominje da se u ovoj odličnoj političkoj ideji pokazuje kako svaki put kada se odluke donose napreč u sustav počinje kaos i stvaraju se potpuno nepotrebne turbulentije, pa i frustracije, u ovome slučaju najviše kod ravnatelja škola.

– Ravnateljima sigurno nije lako osigurati ono što se od njih traži, a prebacivanje odgovornosti na gradove i županije čini se potpuno promašeno. Država treba svim učenicima osigurati iste početne uvjete. Ovako će dio učenika opet, ako će uopće, jesti sendviče, a dio topli obrok – napominje Lovrić, uz upozorenje kako pristup Ministarstava unosi kaos u sustav koji se temelji na planiranju jer jedino tako može dati najbolje od sebe za

učenike, roditelje, a u konačnici i državu koja financira taj sustav.

Sanja Šprem, predsjednica Sindikata hrvatskih učitelja, također smatra kako ovakav pristup Ministarstva ne omogućava podjednake uvjete svim učenicima, čime se ponavlja situacija u kojoj se škole, odnosno ravnatelji, moraju snalaziti u netmetnutim okvirima.

– Vjerujem da je trenutačno situacija takva da se mnogi ravnatelji hvataju za glavu što i kako učiniti. U školama su nejednaki uvjeti, na što upozoravamo sustavno već godinama, no pomaci su po tom pitanju premali te na kraju pati školski sustav, kao i sami učenici. Ulaganje u obrazovanje trebalo bi biti prioritet svake Vlade, no naš obrazovni sustav zanemarivan je desetljećima. Poanta je da je nužno potrebno ulaganje u škole, zaposljavanje kadra, što je konstantna problematika. Mislim da će bez kvalitetnih ulaganja biti teško izvedivo provesti odluku koja sigurno ima smisla, no kada nema pokrića, teško je providiva. Poanta nije samo u prehrani. Ova priča pokazatelj je niza problema, od toga da škole nemaju kadar, kuhinje, blagovaonice ni sportske dvorane, kao ni uvjete za rad u jednoj smjeni. Ovime je otvorena takozvana Pandorina škrinjica stvarnih problema u sustavu obrazovanja – smatra Šprem.

Bivša ministrica Blaženka Divjak pohvalila je činjenicu da se za projekt pronašao novac, a hoće li sve biti savršeno od početka – ne će, odgovara.

– Vjerojatno se moglo i mnogo bolje pripremiti, ali ja bih ipak dala palac gore za projekt. Ono što treba biti jasno da se tu MZO pokušava izvući i sve probleme prebačiti na školu. Istina, požurilo se s uvođenjem i nije se čekalo da se preko projekta uvođenja cjelodnevne nastave stvore jednaka uvjeti u svim školama. Dobro je da se krenulo čim su se osigurala sredstva, međutim MZO je suštav trebao više pripremiti i dati jasne upute – smatra Divjak.

prenosimo iz tiska

školske novine

Glas Koncila

SLOBODNA DALMACIJA

Jutarnji list

Večernji list

24 SAT

Radnički

NOVI LIST

PETAK, 6. SIJEĆNJA 2023. JUTARNJI LIST 3

POZIV VLADI

**Sindikat Preporod:
Odgodite besplatne
obroke u školama**

● Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod upozorio je jučer da je osnovnoškolcima nemoguće osigurati besplatne obroke u zadnjem roku i pozvao Vladu da odgodи njezinu provedbu u svim školama u kojima nisu osigurani odgovarajući uvjeti. Preporod u priopćenju tvrdi da je osiguranje tzv. besplatnih obroka svim osnovnoškolcima "najveća improvizacija unatrag nekoliko desetljeća u školstvu", jer je svakome tko iole poznaje prilike u školama jasno da u svega nekoliko tjedana nije moguće stvoriti uvjete za provedbu tako složene operacije već od 9. siječnja. □